BANKIM SARDAR COLLEGE

4th Semester Examination 2020

B.A. GENERAL

Subject: SANSKRIT

Paper: CC-A4

Time: 2 Hours **Marks: 90**

Answer of each group should be in separate answer-sheet

Group – A (INTERNAL ASSESSMENT)

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः। (2 × 5 = 10)

क) सन्धिः कार्या – सत् + चरित्रम्

ख) सन्धिः कार्या – दिक् + अम्बरः

ग) सन्धिः कार्या – मुनिः + अयम्

घ) सन्धिः कार्या – निः + कण्टकः

ङ) सन्धिविच्छेदः कार्यः - जगदीशः

च) सन्धिविच्छेदः कार्यः - दुर्वलः

छ) सन्धिविच्छेदः कार्यः - नमस्कारः

Group – B (TUTORIAL)

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु एकः प्रश्नः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयः। (15 × 1 = 15)

क) "परसन्निकर्षः संहिता" – सूत्रस्य व्याख्या कार्या। अच्-सन्धिर्मध्ये यण्-प्रयोगस्य व्याख्या कार्या।

(7+8 = 15)

ख) अच्-सन्धिविषये पाणिनिना उक्ताः नियमाः सोदाहरणं व्याख्येयाः।(15)

ग) बृद्धिविषये रचितस्य सूत्रद्वयस्य व्याख्या कार्या। (15)

Group – C (THEORY)

3. 25 MCQ प्रश्नानि सन्ति । सर्वेषाम् प्रश्नानाम् उत्तरम् देयम् । (1×25 = 25)

i) लघुसिद्धान्तकौमुदी इति ग्रन्थस्य रचयिता –

क) भट्टोजिदीक्षितः ख) वरदाराजः ग) कैयटः घ) जिनेन्द्रः

ii) कतिपयानि माहेश्वसूत्राणि –

क) चतुर्दश ख) षोडश ग) त्रयोदश घ) सप्तदश

iii) "हलोऽनन्तराः संयोगः" - कीदृशम् सूत्रमिदम् ?–

क) परिभाषासूत्रम् ख) विधिसूत्रम् ग) संज्ञासूत्रम् घ) अधिकारसूत्रम्

iv) ट-वर्गस्य उच्चारणस्थानम् अस्ति –

क) दन्तः ख) मूर्धाः ग) ओष्ठः घ) तालुः

v) प्रयत्नः कतिविधः ? -

क) त्रिविधः ख) चतुर्विधः ग) पञ्चविधः घ) द्विविधः

vi) सवर्णसंज्ञाविधायकं सूत्रम् अस्ति –

क) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् ख) अनुदित्सवर्णस्य चाप्रत्ययः ग) नाज्झलौ घ) कृत्तद्धितसमासाश्च

vii) कति विभक्तयः सन्ति ? –

क) सप्त ख) अष्ट ग) नव घ) दश

viii) कारकपदस्य व्युत्पत्तिः किम् ? -

क) कृ + यत् ख) कृ + ण्वुल् ग) कृ + तृच् घ) कृ + शतृ

ix) कति कारकाणि सन्ति ? –

क) 4 ख) 5 ग) 6 घ) 7

x) सम्बोधने का विभक्तिः भवति ? –

क) प्रथमा ख) द्वितीया ग) तृतीया घ) चतुर्थी

xi) परिमाणमात्रस्य उदाहरणं किम् ? –

क) द्रोणो व्रीहिः ख) तटी ग) ज्ञानम् घ) श्रीः

xii) अधिकरणकारकस्य संज्ञाविधायकं प्रधानं सूत्रम् ? –

क) आधारोऽधिकरणम् ख) सम्बोधने च ग) अभिनिविशश्च घ) येनाङ्गविकारः

xiii) अपादानकारकस्य संज्ञाविधायकं प्रधानं सूत्रम्–

क) षष्ठी शेषे ख) आधारोऽधिकरणम् ख) सम्बोधने च ग) ध्रुवमपायेऽपादानम्

xiv) अधिकरणम् कतिविधम् ? –

क) 2 ख) 3 ग) 4 घ) 5

xv) आधारः इति शब्दस्य अर्थः ? –

क) आश्रयः ख) अपायः ग) समीपः घ) ईप्सित

xvi) अधिकरणे प्रधानतया का विभक्तिः भवति ? –

क) पञ्चमी ख) षष्ठी ग) सप्तमी घ) प्रथमा

xvii) करणे प्रधानतया का विभक्तिः भवति ? –

क) तृतीया ख) षष्ठी ग) सप्तमी घ) प्रथमा

xviii) कर्मणि प्रधानतया का विभक्तिः भवति ? –

क) द्वितीया ख) षष्ठी ग) सप्तमी घ) प्रथमा

xix) सम्प्रदाने प्रधानतया का विभक्तिः भवति ? –

क) चतुर्थी ख) षष्ठी ग) सप्तमी घ) प्रथमा

xx) अपादाने प्रधानतया का विभक्तिः भवति ? –

क) पञ्चमी ख) षष्ठी ग) सप्तमी घ) प्रथमा

xxi) कर्तृकारके प्रधानतया का विभक्तिः भवति ? –

क) पञ्चमी ख) प्रथमा ग) सप्तमी घ) प्रथमा

xxii) करणम् किम् ? –

क) साधकतमम् ख) वाधकतमम् ग) ईप्सिततमम् घ) अनीप्सिततमम्

xxiii) अपायः शब्दस्य कः अर्थः ? –

क) विश्लेषः ख) संश्लेषः ग) गुरुत्वम् घ) द्रवत्वम्

xxiv) '*कारके*' इति किम् सूत्रम् ? –

क) विधि ख) नियम ग) अधिकारः घ) संज्ञा

xxv) कर्तृकारकस्य का संज्ञा ? –

क) स्वतन्त्रः कर्ता ख) परतन्त्रः कर्ता ग) साधकतमं करणम् घ) सम्बोधने च ।

4. **अधोलिखितेषु प्रश्नेषु चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः ।** **(10 × 4 = 40)**

क) लघुसिद्धान्तकौमुदीम् अनुसृत्य प्रत्याहारगठनविधिम् ससूत्रम् आलोच्यताम् ।

ख) सवर्णसंज्ञाविधायकम् पाणिनीयसूत्रम् किमस्ति ? लघुसिद्धान्तकौमुदीम् अनुसृत्य अस्य सूत्रार्थं प्रतिपादयतु ।
ह्रस्वस्वरः दीर्घस्वरः इत्यनयोः सवर्णत्वविधायकं सूत्रम् किम् अस्ति ?

ग) "प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा" – व्याख्या कार्या ।

घ) "कर्तुरीप्सिततमं कर्म" - लघुसिद्धान्तकौमुदीम् अनुसृत्य व्याख्या कार्या ।

ङ) "साधकतमं करणम्" - लघुसिद्धान्तकौमुदीम् अनुसृत्य व्याख्या कार्या ।

च) "कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्" - लघुसिद्धान्तकौमुदीम् अनुसृत्य व्याख्या कार्या ।

****